

Conclusies van de Coördinatie Commissie voor
Europese Integratie- en Associatieproblemen
d.d. 7 november 1973

=====

Voorbereiding Conjunctuurraad Europese Ge-
meenschappen van 9 november 1973

De tweede etappe van de E.M.U.

De Coördinatie Commissie heeft van gedachten gewisseld over de Commissievoorstellen voor de tweede etappe van de Economische en Monetaire Unie.

Ook na deze discussie blijft de Coördinatie Commissie van oordeel dat de problemen van de overgang naar de tweede etappe van de E.M.U. met grote voorzichtigheid dienen te worden behandeld.

De Coördinatie Commissie adviseert dat de Nederlandse delegatie zich beperkt tot het stellen van indringende en kritische vragen teneinde een duidelijker inzicht te krijgen in de gedachten van de Commissie. Dit betreft met name haar opvattingen voor wat betreft de tijdsduur en de doelstellingen van een tussenfase of "pseudo" tweede etappe (dus zonder dat een beslissing over de eindfase is genomen)

De Coördinatie Commissie adviseert, dat voor het overige de Nederlandse positie wordt gehandhaafd.

De Coördinatie Commissie is gekomen tot een beoordeling van de afzonderlijke voorstellen van de Europese Commissie op basis van een op het Ministerie van Economische Zaken opgestelde nota. Deze nota is bijgevoegd met dien verstande dat het commentaar op de afzonderlijke Commissievoorstellen is aangepast aan de conclusies waartoe de discussie van de Coördinatie Commissie heeft geleid.

HOORDELING VAN DE VOOR
VOOR DE TWEEDE ETAPPE V

De Coördinatie Commissie verwijst voor wat betreft haar conclusies inzake de afzonderlijke voorstellen van de Commissie naar de blz. 3 - 14 van bijlage dezes.

De Coördinatie Commissie heeft aan de werkgroep die de nota heeft opgesteld verzocht - zulks vooralsnog uitsluitend met het oog op de beleidsvoorbereiding en zonder wijziging van het naar buiten uit te dragen standpunt - dat deze zich voorbereidt om op korte termijn een nieuw advies uit te kunnen brengen. Dit advies zou de vraag betreffen, welke in de bijlage onder categorie B gebrachte voorstellen, eventueel in een "pseudo" tweede etappe kunnen of zelfs moeten worden opgenomen.

Maatregelen

in commentaar gegeven
Voor wat betreft de
onderscheiden:

- A: maatregelen die opgedurende de eerste hadden kunnen worden tijdens een (met 1) etappe kunnen worden
- B: maatregelen waarvoor uit dien hoofde aan dienen te blijven.

In afwachting van grotere duidelijkheid over de ontwikkelingen te Brussel en de gedachten van de Commissie terzake meent de Coördinatie Commissie dat de Nederlandse delegatie zich op 9 november inzake de in de bijlage onder A gebrachte afzonderlijke voorstellen in beginsel positief kan uitspreken. Het gaat hier immers om voorstellen die niet aan de overgang naar de tweede etappe zijn gebonden. Inzake een aantal onderwerpen zullen ook vragen moeten worden gesteld.

Voor wat betreft de B-onderwerpen zou de Nederlandse delegatie zich tot het stellen van vragen beperken.

Met betrekking tot de daarin ondergebrachte "echte" tweede etappe scale deze in het rapport 22 maart 1971 is voorgezegt dat zij ingaat op de non-lance en non-taire unie. In een later stadium van de onderhandelingen gang naar de tweede etappe, wanneer de onderhandelingen kaarten duidelijker op tafel liggen, kan nader worden bepalen welke van de in categorie B opgenomen maatregelen tijdens een eventuele "pseudo" tweede etappe (als zonder dat een beslissing over de eindfase is genomen) zouden kunnen worden gerealiseerd.

Een algemene voorwaarde die aan een tweede etappe moet worden gesteld is, dat het parallelisme tussen beleidscoördinatie en non-taire maatregelen waarvoor is acht wordt genomen.

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEOORDELING VAN DE VOORSTELLEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE
VOOR DE TWEEDE ETAPPE VAN DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

In de onderhavige nota is, op basis van overleg met de meest betrokken departementen en de Nederlandsche Bank, een beoordeling gegeven van de concrete voorstellen van de Europese Commissie voor de tweede étape van de economische en monetaire unie, zoals vervat in de mededeling van de Commissie aan de Raad van 19 april 1973, nr. COM(73)570 def. Buiten beschouwing is gelaten de vraag of met een tweede étape kan worden ingestemd. Zoals bekend heeft Nederland zich tot dusver op het standpunt gesteld dat de eerste étape per 1 januari 1974 met één jaar moet worden verlengd.

De voorstellen van de Commissie zijn op de navolgende bladzijden op tweeërlei wijze beoordeeld:

∠ maatregelen

∠ Ten eerste is aangegeven in welke periode de voorgestelde eventueel zouden kunnen worden ingevoerd; ten tweede is commentaar gegeven betreffende hun aanvaardbaarheid. Voor wat betreft de eerste kwestie zijn twee categorieën onderscheiden:

- A: maatregelen die op grond van reeds genomen beslissingen gedurende de eerste étape - of nog eerder - genomen hadden kunnen worden en die op grond daarvan alsnog tijdens een (met 1 jaar of meer) verlengde eerste étape kunnen worden ingevoerd;
- B: maatregelen waarvoor nieuwe besluiten vereist zijn en die uit dien hoofde aan een volgende étape voorbehouden dienen te blijven.

Met betrekking tot categorie B zij opgemerkt dat de daarin ondergebrachte maatregelen in het algemeen in de "echte" tweede étape thuis horen, d.w.z. de tweede étape zoals deze in het rapport-Werner en de Raadsresolutie van 22 maart 1971 is voorzien. Bepalend voor deze étape is, dat zij ingaat nadat de inhoud van de eindfase van de economische en monetaire unie is vastgesteld. Daarna wordt wezenlijke voortgang naar het einddoel mogelijk. In een later stadium van de onderhandelingen over de overgang naar de tweede étape, wanneer de onderhandelingskaarten duidelijker op tafel liggen, kan nader worden bezien welke van de in categorie B opgenomen maatregelen tijdens een eventuele "pseudo" tweede étape (dus zonder dat een beslissing over de eindfase is genomen) zouden kunnen worden gerealiseerd.

Een algemene voorwaarde die aan een tweede étape moet worden gesteld is, dat het parallellisme tussen beleidscoördinatie en monetaire maatregelen nauwkeurig in acht wordt genomen.

Tijdens de eerste étape is op het gebied van de coördinatie van de economische politiek nauwelijks iets tot stand gekomen. Ondanks de vele uitspraken ten gunste van beleidscoördinatie is op dit gebied een duidelijke achterstand ontstaan op de maatregelen op monetair gebied. Het oordeel over de gedurende de eerste étape geboekte voortgang moet dan ook negatief luiden. Tijdens de tweede étape zal daarom voortgang met de beleidscoördinatie moeten worden gerealiseerd voordat verdere monetaire maatregelen worden genomen. Daarbij dient niet alleen te worden toegepast hetgeen in de eerste étape reeds was overeengekomen, doch dient ook verdere voortgang te worden gemaakt.

Aan een "echte" tweede étape dient voorts de eis te worden gesteld, dat alle institutionele voorzieningen worden getroffen die voor het effectieve functioneren en een effectieve democratische controle tijdens deze étape vereist zijn. Ook op institutioneel gebied dient dus een parallellisme in acht te worden genomen, hetgeen o.m. inhoudt, dat naarmate meer bevoegdheden aan de communautaire instellingen worden overgedragen, de zeggenschap van het Europese Parlement moet worden uitgebreid.

Een "pseudo" tweede étape zou slechts kunnen worden geaccepteerd, indien is vastgelegd dat de oorspronkelijk vóór het einde van de eerste étape voorziene overeenstemming over de inhoud van het eindstadium nu moet worden bereikt alvorens tot een volgende étape kan worden overgegaan. Daartoe dient overeengekomen te worden dat met spoed een gemeenschappelijke studie over het eindstadium moet worden ondernomen. Zolang geen gemeenschapsbesluit over het eindstadium is genomen, dient de "clause de prudence", die bij de overgang naar de tweede étape zou komen te vervallen, te worden gehandhaafd. Nader ware te bezien of de verlengde clausule niet alleen op de tijdens de eerste étape geïntroduceerde monetaire maatregelen betrekking moet hebben, doch ook op eventuele nieuwe elementen van de tweede étape.

Commissie-voorstel

Commentaar

1. Ten einde richting te geven aan de coördinatie van de economische politiek, zullen jaarlijks voor de voornaamste economische grootheden, en in het bijzonder voor de ontvangsten en uitgaven van de overheid, flexibele kwantitatieve ramingen over 5 jaar worden opgesteld. De hierbedoelde ramingen zouden een referentiekader moeten vormen met het oog op de bij de coördinatie van het beleid op korte termijn te nemen beslissingen. A. Accoord
2. Om te komen tot een betere kennis van de vraagstukken welke verband houden met de economische integratie in Europa en een gecoördineerde ontwikkeling van de economische studies en prognoses inzake deze vraagstukken binnen de Gemeenschap te bevorderen, zou in de loop van 1974 een onafhankelijk instituut voor economisch onderzoek van de Europese Gemeenschappen moeten worden opgericht. A. Accoord
3. De beschikking van de Raad van 22 maart 1971 betreffende de versterking van de coördinatie van de economische politiek op korte termijn van de lid-staten lijkt een adequaat instrument, mits gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid die de Raad krachtens artikel 1 bezit om beschikkingen of richtlijnen inzake concrete maatregelen vast te stellen. A. Accoord
4. Om enige van de hierna aanbevolen maatregelen te realiseren, zal overeenkomstig punt I-3, van de resolutie van de Raad d.d. 21 maart 1972 een richtlijn worden uitgewerkt ter bevordering van de stabiliteit, de groei en de volledige werkgelegenheid in de Gemeenschap. Deze richtlijn zal vóór eind 1973 bij de Raad worden ingediend. A. Accoord

5. Ter verbetering van de doelmatigheid van de coördinatie van het beleid der lid-staten zal worden overgegaan tot een harmonisatie van de nationale instrumenten en het scheppen van instrumenten van communautaire aard, De coördinatie op het gebied van de begrotingspolitiek zal moeten worden versterkt in het raam van de bestaande bepalingen en betrekking moeten hebben op de voornaamste aspecten, rekening houdend met de gecompliceerde uitwerking van de overheidsbegrotingen op de economie.
- A, Accoord. Van de Commissie dient meer duidelijkheid te worden verkregen over de instrumenten van communautaire aard, die zij denkt te laten scheppen. De uitwerking van dit punt kan dan nader worden bezien.
6. Na de jaarlijkse vaststelling van de algemene richtsnoeren zal de uitvoering van de begrotingen voortaan geregeld worden gevolgd.
- A. Accoord.
7. Bijzondere aandacht dient te worden gewijd aan de financiering; voor de korte financiering van het begrotingstekort kunnen plafonds worden vastgesteld waarboven procedures van overleg, die speciale voorschriften omvatten, in acht moeten worden genomen; in het algemene kader van de onderlinge afstemming van het kapitaalmarktbeleid zou vóór de uitgifte van een nationale lening steeds overleg moeten worden gepleegd, vooral om eventuele soortgelijke operaties te coördineren of om het gebied van de lening tot andere landen van de Gemeenschap uit te breiden.
- A. M.b.t. het voorstel tot vaststelling van plafonds voor de financiering van begrotingstekorten, bij overschrijding waarvan consultatie zou dienen plaats te vinden, zij overigens opgemerkt dat ingevolge de resolutie van 22 maart 1971 ook plafonds voor de omvang van de begrotingstekorten zelf moeten worden vastgesteld. De plafonds voor de financiering moeten niet alleen op de korte termijn financiering betrekking hebben. Anderzijds is het overbodig om, zoals de Commissie voorstelt, voorafgaand aan iedere uitgifte van een staatslening consultatie verplicht te stellen. Zolang de gestelde plafonds niet worden overschreden moeten de lidstaten vrij blijven staatsleningen uit te schrijven. Overigens is er geen aanwijsbare reden om niet ook te consulteren bij monetaire financiering boven het gestelde plafond.
8. Iedere lid-staat dient te beschikken over bepaalde snelaanwendbare instrumenten van begrotingspolitiek (bijvoorbeeld wijzigingen in het tempo van de overheidsuitgaven, aanpassing van fiscale regelingen voor het bedrijfsleven, verandering van de druk der directe of indirecte belastingen, (conjunctuurreserves).
- A. Accoord.

9. Communautaire procedures zullen worden ingesteld voor de toepassing in elke lid-staat van sommige der sub 8 vermelde nationale instrumenten. A, onder aantekening dat de vaststelling van een gemeenschappelijk beleid voor de toepassing der instrumenten als B. moet worden beschouwd.
10. De coördinatie van de monetaire politiek vormt een wezenlijk onderdeel van de te treffen voorzieningen. De pogingen om de instrumenten met elkaar in overeenstemming te brengen en een snel en gecoördineerd gebruik ervan mogelijk te maken zullen intensief worden voortgezet. A. Accoord
11. Het is van belang dat men geleidelijk komt tot een regulering van de interne liquiditeit der lid-staten, waarbij uiteraard rekening moet worden gehouden met de situatie van elk land. Daartoe zouden normen worden vastgesteld betreffende met name de ontwikkeling van de liquiditeit van het bankwezen, de voorwaarden van de kredietverlening en de rentestand. Indien van deze normen wordt afgeweken, zou de situatie van het betrokken land worden onderzocht. Zo nodig zouden gemeenschappelijke of gecoördineerde maatregelen worden getroffen. A, met dien verstande dat ten aanzien van de uitwerking, die de Commissie zich denkt, vraagtekens rijzen. In wezen zou moeten worden begonnen met het gemeenschappelijk vaststellen van de te hanteren monetaire variabelen en met het uitwerken van normen, rekening houdende met de verschillende situaties in de lid-staten. De door de Commissie genoemde elementen waarop de normen betrekking zouden moeten hebben zijn weinig relevant. De Nederlandse gedachten terzake zullen nader worden uitgewerkt om in Brussel te kunnen worden gepresenteerd. Hierbij zal het verschil tussen de eerste en tweede etappe duidelijker moeten worden gemarkeerd.
12. Het is van het grootste belang dat het écart van max. 2,25%, dat thans tussen de valuta van zes lid-staten mogelijk is, voor alle munteenheden van de Gemeenschap gaat gelden. A. Accoord

13. De fluctuatiemarges, die in de eindfase van de Economische en Monetaire Unie zullen verdwijnen, kunnen tijdens de tweede étape geleidelijk worden verkleind voor zover de werking van de wisselmarkt en de overeenstemming van de economische en structuurpolitiek zulks toelaten. Ten einde wijziging van de koersverhoudingen zoveel mogelijk te voorkomen, zal verder het proces van evenwichtsherstel tussen de economieën door passende structuurpolitieke maatregelen en kredietverlening moeten worden bevorderd.
14. Ter vermijding van pariteitsaanpassingen als gevolg van zuiver speculatieve verschijnselen moeten de voorzieningen die zijn getroffen om verstorende kapitaalbewegingen op korte termijn te controleren worden verbeterd en geharmoniseerd, zodat zij een grotere doeltreffendheid verkrijgen en zo min mogelijk afbreuk doen aan het vrije kapitaalverkeer binnen de Gemeenschap.
15. Pariteitsaanpassingen dienen plaats te vinden onder communautaire controle in die zin dat:
- een recht van communautair toezicht op wisselkoerswijzigingen wordt verzekerd; dit is mogelijk door enerzijds een vertrouwelijke en snelle procedure van advies door de Raad in te stellen en anderzijds aan het Europees Fonds een belangrijke toezichthoudende en raadgevende functie toe te kennen;
- A, doch kredietverlening als middel om wisselkoerswijzigingen te voorkomen moet worden afgewezen, tenzij het kredieten ter verdediging van een als evenwichtig te beschouwen koers betreft.
- A. Accoord, waarbij zij opgemerkt dat het tegengaan van verstorende kapitaalbewegingen - voor een aantal categorieën ook binnen de Gemeenschap - ook van belang is voor het handhaven van de onderlinge wisselkoersmarges.
- B. Slechts een communautair overleg op pariteitswijzigingen kan tijdens de eerste étape worden aanvaard; dit is al ingesteld in 1964. Over de aan het Fonds toe te kennen functie dient meer duidelijkheid te worden verkregen, waarna kan worden beoordeeld in hoeverre de gedachten van de Commissie stroken met de Nederlandse opvattingen over de voor het Fonds gewenste bevoegdheden. Gewaakt dient te worden tegen uitbreiding van de onderlinge kredietverlening zonder voldoende parallelliteit t.a.v. de coördinatie van het beleid. Zie voorts commentaar sub 17.

- een werkelijke communautaire solidariteit in verband met door het fonds verleende kredieten tot stand wordt gebracht, want de twee aspecten van kredietverlening en evenwichtsherstel kunnen niet los van elkaar worden behandeld;
- ten opzichte van de munteenheden van derde landen gemeenschappelijk wordt opgetreden.

16. Het Europese Fonds voor monetaire samenwerking zou tot taak moeten hebben:

- directe of indirecte maatregelen te treffen met het oog op gecoördineerde interventies op de wisselmarkten, zodat het eigen karakter van de monetaire zone wordt gehandhaafd en zelfs versterkt;
- vooruit te lopen op de voor een "communautair stelsel van centrale banken" vereiste functies, welke geleidelijk dienen te worden ontwikkeld; het fonds zou met name een steeds grotere rol moeten spelen ten aanzien van de regulering van het kapitaalverkeer, de coördinatie van de interne en externe monetaire politiek en de wisselkoersverhoudingen.

Voor het vervullen van deze taken dient het fonds de beschikking te krijgen over middelen in de vorm van communautaire munteenheden en reservebestanddelen.

De kenmerken van de thans door het fonds gebruikte rekeneenheid maken het mogelijk de onmiddellijke werking van het fonds te verzekeren. Aan deze rekeneenheid zullen geleidelijk ruimere monetaire functies moeten worden toegekend.

17. Overeengekomen dient te worden dat de lid-staten op het vlak van de internationale monetaire betrekkingen gemeenschappelijk optreden en via één woordvoerder hun standpunt kenbaar maken. Een dergelijke houding is met name vereist bij de lopende onderhandelingen over de hervorming van het internationale monetaire stelsel.

B. m.u.v. een zekere bemoeienis met gecoördineerde interventies op de wisselmarkten, aangezien hiervan reeds is voorzien in de vorm van een rol bij het overleg tussen de nationale centrale banken. Er dient voor te worden gewaakt dat het Fonds geen functies worden toegekend op gebieden waarop de nationale banken niet competent zijn. Beslissingen t.a.v. pariteiten en conditionele kredietverlening dienen dus aan de Raad te worden voorbehouden, terwijl andere dan korte kredieten niet door het Fonds doch bij Raadsbeslissing moeten worden toegekend. Voor het overige zij verwezen naar het commentaar bij de voorstellen sub 36 t/m 38.

B. Overeenkomstig het besluit van de Topconferentie zal naar een gemeenschappelijke houding moeten worden gestreefd. Gemeenschappelijke standpunten zullen door één woordvoerder kenbaar worden gemaakt. Zulks geldt ook voor een gemeenschappelijk beleid, wanneer dat tot stand is gekomen. Inzake de mogelijkheid voor Lid-Staten om een eigen standpunt uiteen te zetten dient de praktijk te worden gevolgd, die zich in de Gemeenschap op andere gebieden terzake heeft ontwikkeld.

Ook moet vermeden worden dat het optreden met een gemeenschappelijke woordvoerder de invloed van de lidstaten gezamenlijk (aantal stemmen) in het internationale overleg zou verzwakken.

18. In het belang van hun algemene samenhang dienen de verschillende vormen van structuurpolitiek te passen in het kader van de economische prognoses op middellange termijn van de Gemeenschap. A. Accoord
19. Een onderlinge vergelijking van de door de lidstaten gevoerde structuurpolitiek moet reeds in het stadium van de beleidsvoorbereiding plaatsvinden, zodat een betere informatie en een nauwere coördinatie mogelijk worden. Daartoe zullen de lidstaten de procedures voor hun programmering op middellange termijn aanpassen en vooral de ter zake aangehouden tijdschema's meer met elkaar in overeenstemming brengen. A. Accoord
20. Op communautair en nationaal vlak moet meer worden gedaan om een coherente werking van de verschillende vormen van structuurpolitiek op het gebied van landbouw, industrie, vervoer en beroepsopleiding, zowel globaal als regionaal, te verzekeren. A. Accoord
21. De voorstellen van de Commissie op het gebied van de sociale politiek vervat in de mededeling van april 1973 zijn achterhaald door de voorstellen die de Commissie onlangs heeft ingediend. A. De nieuwe Commissie-voorstellen dienen nog te worden gezien.
22. Instelling van het fonds voor regionale ontwikkeling, dat over voldoende middelen dient te beschikken voor het vervullen van de door de staatshoofden en regeringsleiders verstrekte opdracht, volgens welke de met de nationale steunmaatregelen gecoördineerde inschakeling ervan de mogelijkheid zal moeten scheppen om, naarmate A. Met de instelling van het Fonds, heeft Nederland echter reeds ingestemd. Zolang niet tot de tweede étape is overgegaan, vormt zulks reden om t.a.v. de omvang van het Fonds en evt. ook andere modaliteiten een restrictief standpunt in te nemen.

de Economische en Monetaire Unie wordt verwezenlijkt, de belangrijkste op regionaal gebied bestaande onevenwichtige situaties in de uitgebreide Gemeenschap op te heffen; coördinatie van het regionale beleid der lid-staten en oprichting van een comité voor regionale ontwikkeling, om op het vlak van de Gemeenschap te komen tot overeenstemming bij het bepalen van de doelstellingen en toe te passen middelen, zowel nationale als communautaire.

23. T.a.v. de BTW dient de communautaire regeling betreffende de invordering en de controle tot stand te worden gebracht.

A.

24. De onderlinge aanpassing van de BTW-tarieven, de voornaamste stap tot het opheffen van de belastinggrenzen, zal geleidelijk moeten worden verwezenlijkt door middel van bepalingen die erop gericht zijn het aantal tarieven in de lid-staten te beperken en een gemeenschappelijke lijst van de aan elk van deze tarieven onderworpen goederen en diensten op te stellen.

A. Geen bezwaar, doch de beoogde aanpassing zal veel tijd vergen.

25. De te handhaven accijnzen, in het bijzonder die op minerale oliën en op dranken, dienen geleidelijk met elkaar in overeenstemming te worden gebracht.

A. Ook moet harmonisatie plaats vinden van het toepassingsgebied, de grondslag en de wijze van heffing (vgl. de resolutie van 22-3-'71). Ook zouden tabaksartikelen bij de harmonisatie moeten worden betrokken. In de echte tweede étape zou de geleidelijke harmonisatie terwille van een vrij grensverkeer moeten uitlopen op unificatie (met in acht neming van kleine marges).

26. Bij de harmonisatie van de directe belastingen moeten vooral vorderingen worden gemaakt op het gebied van de vennootschapsbelasting (onderlinge aanpassing van de grondslag van de belasting over ondernemingswinsten) en door aanvaarding van de voorstellen van de Commissie betreffende de fiscale behandeling van respectievelijk intracommunautaire fusies, met inbegrip van die welke leiden tot de oprichting van Europese vennootschappen, en moeder- en dochtermaatschappijen van verschillende lid-staten.

A. Geen bezwaar; is een zaak van lange adem en kan niet los worden gezien van de harmonisatie van de structuur van de vennootschapsbelasting.

en moeder- en dochtermaatschappijen

27. In verband met de inkomstenbelastingen dienen maatregelen te worden getroffen om het vrije verkeer van grensarbeiders en migrerende werknemers te vergemakkelijken. A.
28. De noodzaak doet zich steeds sterker gevoelen om op communautair niveau voorschriften vast te stellen ter bestrijding van belastingfraude en belastingontduiking. A
29. Een noodzakelijke voorwaarde voor de geleidelijke totstandbrenging van het vrije kapitaalverkeer is de toepassing door de gehele Gemeenschap van een zelfde strategie ten opzichte van derde landen. Men zal moeten komen tot een overeenkomstige mate van bescherming van de lid-staten ten aanzien van het kapitaalverkeer met de rest van de wereld. Aldus zullen de jegens lid-staten en niet-lid-staten geldende voorschriften meer en meer kunnen worden gedifferentieerd, vooral in die zin dat de administratieve controles binnen de EEG zoveel mogelijk worden beperkt en dat in de plaats daarvan de voorkeur wordt gegeven aan op overreding gebaseerde regelingen. A. Vrijmaking van het kapitaalverkeer en een gecoördineerd deviezenbeleid t.o.v. derde landen zijn reeds in het verdrag voorzien. In de praktijk zal echter een vrijmaking van het kapitaalverkeer eerst mogelijk zijn bij een verdergaande coördinatie van de conjunctuurpolitiek en van het interne kapitaalmarktbeleid der lid-staten. Bovendien zal een gemeenschappelijk régime t.a.v. het kapitaalverkeer met derde landen nodig zijn. Ook kan de mogelijkheid van beperking van bepaalde categorieën kapitaalbewegingen binnen de Gemeenschap bij de huidige internationale monetaire situatie niet worden gemist. Deze bedenkingen doen niet af aan het feit dat Nederland de doelstelling van de vrijmaking van het kapitaalverkeer en een gecoördineerd deviezenbeleid t.o.v. derde landen onderschrijft. Het niet-verwezenlijken van deze doelstelling is een voorwerp van zorg voor het Nederlands bedrijfsleven. Om die reden ook zal Nederland een pleidooi om hiertoe te komen kunnen ondersteunen.
30. Permanent overleg over de ontwikkeling van de kapitaalmarkten en over de door de lid-staten ter regulering van deze markten getroffen maatregelen is onontbeerlijk. Voorts moeten, zoals reeds voor de eerste étape werd bepaald, regels worden vastgesteld gericht op het volledig toegankelijk maken van de nationale kapitaalmarkten voor ingezetenen van de overige lid-staten. De structuur van de kapitaalmarkten (beursvoorschriften, bankwetgeving, enz.) dient te worden geharmoniseerd; in het bijzonder zou slechts mogen worden besloten tot herzieningen op nationaal vlak voor zover deze zijn afgestemd op de communautaire doelstellingen. Aangezien hierin reeds is voorzien. Wel dient zo spoedig mogelijk overeenstemming over gemeenschappelijke doelstellingen te worden bereikt.

31. Aan de volgende doelstellingen dient prioriteit te worden verleend:

- opheffing van de technische belemmeringen voor het handelsverkeer;
- geleidelijke en effectieve openstelling van de markten voor overheids- en semi-overheidsopdrachten;
- onderlinge aanpassing van het vennootschapsrecht.

Om een evenwichtiger groeiproces mogelijk te maken dient de toestandbrenging van nieuwe industriële dimensies, als gevolg van de samenwerking en het samengaan van ondernemingen in de Gemeenschap, begeleidend en stimulerende maatregelen te omvatten betreffende zowel de industrie in haar geheel als bepaalde bedrijfstakken die met bijzondere problemen te kampen hebben.

32. Per 1 januari 1975 dient volledig te worden overgeschakeld op het stelsel van eigen middelen, nadat tevoren een uniforme grondslag voor de BTW is vastgesteld. Tijdens de tweede étape zal vooral door de toepassing van bepaalde structuurpolitieke maatregelen een belangrijk effect van de communautaire begroting uitgaan. De communautaire begroting moet een grotere flexibiliteit krijgen. De uitvoering van de verschillende vormen van beleid en het beheer van de kredieten dienen in een budgettair programma op één basis te worden samengebracht. Gedurende de tweede étape dienen de aan de communautaire begroting verleende nieuwe functies met voorrang te worden gericht op sociale en evenwichtsherstellende overdrachten, d.w.z. hoofdzakelijk op het regionale beleid en het werkgelegenheidsbeleid. Geleidelijk zouden andere sectoren kunnen worden aangehouden of ontwikkeld. Bovendien valt te denken aan het eventueel opnemen van leningen, althans op korte termijn, om het liquiditeitsprobleem dat het stelsel van eigenmiddelen met zich brengt te regelen.

A; laatste alinea B. Geen bezwaar, doch in sterke mate afhankelijk van eventuele financiële consequenties.

Bovendien kan ten aanzien van de in de laatste alinea bedoelde maatregelen worden opgemerkt, dat zij steun met het oog op het behoud van een industrie, dan wel tenderend naar afbouw van een bedrijvigheid kunnen betreffen. Het laatste aspect dient ook te worden bezien in het licht van het beleid op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking van de Nederlandse Regering.

B; 1e zin echter A. De groei van de communautaire begroting dient te worden onderworpen aan een discipline vergelijkbaar met die welke voor de nationale begroting in b.v. Nederland geldt. Het standpunt over de eigen middelen wordt op korte termijn nader uitgewerkt.

33. De Commissie wil bepaalde voorstellen in de toekomst vergezeld laten gaan van een vooraf vastgelegde procedure en een tijdschema ten aanzien waarvan zij vooraf de instemming van de Raad zal verzoeken.
34. De verantwoordelijkheid voor uitvoeringsbepalingen van kaderbesluiten dient voor een groot deel bij de Commissie te berusten.
35. Voor wat betreft de uitbreiding van de rol van het Europese Parlement stelt de Commissie een procedure van tweevoudige lezing voor. Deze zou moeten gelden voor belangrijke besluiten van algemene strekking en in werking treden wanneer de opvattingen van de Raad aanmerkelijk van het in eerste lezing gegeven advies afwijken. Voorts stelt de Commissie voor om in geval van voorgenomen actie, gebaseerd op art. 235, een verzwaarde procedure van tweede lezing toe te passen, waarbij, indien na de tweede lezing het Europese Parlement duidelijk een andere opvatting blijkt te zijn toegedaan dan de Raad, de Commissie nadere voorstellen aan de Raad moet voorleggen die de Raad gelegenheid geven met de opvattingen van het Parlement rekening te houden.
- A. Dit voorstel dient behandeld te worden in het kader van de algemene discussie over de verbetering van de besluitvormingsprocedure.
- A. In principe accoord. Mocht hierbij echter worden gedacht aan een beheersprocedure, dan zou de procedure van het veterinaire Comité moeten worden afgevoerd omdat dit ertoe kan leiden dat een impasse ontstaat.
- A/B. In het voorgaande is reeds de band tussen de institutionele en materiële verbeteringen aangeduid. Men mag aannemen dat de materiële verbeteringen die in het bovenstaande met een "A" zijn gemerkt, geen speciale institutionele voorzieningen vereisen. Wat dit concrete voorstel betreft kan worden aangenomen dat de aanvaarding ervan ten nauwste samenhangt met de aanvaarding van de commissievoorstellen inzake de vergroting van de budgettaire bevoegdheden van het Europees Parlement. Nederland kent aan dit gehele complex van voorstellen een hoge prioriteit toe.

Na indiening van de hierboven besproken voorstellen, vervat in de mededeling van de Commissie aan de Raad van 19 april 1973, heeft de Commissie, conform het besluit van de Parijse Topconferentie, voorstellen geformuleerd m.b.t. de aanpassing van de steun op korte termijn en het geleidelijk samenvoegen van reserves. Te dien aanzien zij in het verband van de onderhavige nota het volgende opgemerkt.

36. Aanpassing van het soutien monétaire.

Hoofdenmerken zijn:

- verzesvoudiging van de quota onder afschaffing van het bestaande rallonge systeem
- verlenging termijnen van 2 x 3 tot 2 x 6 maanden
- opschuiving van de verplichte consultaties (nu: bij verstrekking krediet; voorgesteld: eerst bij de verlenging).
- crediteurenlimiet valt weg.

B. Tot dusver heeft het niet aan krediet maar aan coördinatie ontbroken. Een eventuele uitbreiding van kredietfaciliteiten zou dan ook in de eerste plaats in de conditionele vorm moeten geschieden (kredieten waaraan voorwaarden worden verbonden betreffende het door de debiteur te voeren economische en monetaire beleid). Hoogstens zou met een bescheiden verhoging van de automatische kredietfaciliteiten, bijv. een verdubbeling of verdrievoudiging van de quota (dus totaal 2,7 à 4,1 mrd. r.e.) kunnen worden ingestemd als A-punt, wanneer de andere modaliteiten van het soutien monétaire gehandhaafd blijven. Een verlenging van de termijnen zou het uitstaande bedrag verder kunnen vergroten en tevens het korte termijn karakter van dit mechanisme aantasten, waardoor het bestaande onderscheid tussen het onconditionele korte en het conditionele middellange mechanisme zou worden vervaagd. Opschuiving van de consultaties zou een verdere verzwakking in plaats van de noodzakelijke versterking van de coördinatie betekenen. De Commissie is overigens van mening dat haar voorstellen geen uitbreiding van de kredietfaciliteiten zouden inhouden. Zij wijst er op, dat in haar voorstellen de rallonge (een krediettranche die voor ieder beschikbaar is, maar waarop het gezamenlijk beroep nooit het afgesproken bedrag te boven kan gaan) wordt afgeschaft, waardoor het voor de individuele kredietnemer beschikbare bedrag niet stijgt. Zo wordt bereikt dat een beroep op het mechanisme door het ene land de mogelijkheden voor de ander niet vermindert. Maar hier-teenover kan men opmerken dat juist om laatstgenoemde reden het totaal uitstaande bedrag aan kredieten onder de Commissievoorstellen belangrijk kan stijgen; in deze zin is wel degelijk van een belangrijke uitbreiding sprake, nog afgezien van het feit dat de voorstellen daarnaast ook de termijnen verlengen.

Eigen kapitaal:
het fonds krijgt een eigen
kapitaal van 500 miljoen
rekeningen, te storten
uit de nationale begrotingen.

(vooralsnog)

5 november 1973

37. Samenvoeging van reserves: alle Lid-staten storten per 1 januari 1974 20% van hun officiële reserves in het Fonds, tegen creditering in rekeneenheden; vervolgens elke 18 maanden wéér 20%.

38. Eigen kapitaal: het fonds krijgt een eigen kapitaal van 500 miljoen rekeneenheden, te storten uit de nationale begrotingen.

∠ vooralsnog

B. Voor samenvoeging van reserves zijn nauwelijks overtuigende motieven van technische aard aan te voeren. De Commissie betoogt weliswaar dat voor de beoogde aanpassing van het kredietmechanisme een begin van samenvoeging van reserves nodig is, maar dit is betwistbaar; ook langs andere wegen kan men het kredietstelsel aanpassen. Bovendien stuit samenvoeging op het moment af op belangrijke technische en juridische obstakels.

Een begin van samenvoeging van reserves dat wordt gemotiveerd met de wens voortgang naar het einddoel te maken, kan niet eerder worden overwogen dan in een echte tweede fase.

B. Een eigen kapitaal voor het Fonds is niet strikt noodzakelijk, doch is ook weer niet zeer bezwaarlijk zolang het er om gaat het Fonds eigen inkomsten ter bestrijding van zijn onkosten te verschaffen. Dan behoeft slechts een fractie van het kapitaal te worden volgestort. Het lijkt logisch dat de Centrale Banken inschrijven op het kapitaal van een instelling die moet uitgroeien tot een gemeenschappelijk Banken systeem.

Hier kunnen juridische problemen rijzen: het Fonds is opgericht op basis van art. 235 van het EEG-Verdrag en dientengevolg behoren de inkomsten en uitgaven van het Fonds eigenlijk via de Gemeenschapsbegroting te lopen. Nederland heeft er dan ook alleen voor de huidige beginfase mee ingestemd, dat van de verdragsregels wordt afgeweken.

Deze eventuele problemen zullen door Nederland/niet worden opgebracht.

5 november 1973